

Asia: VN/30447/2024

Selvitys julkisoikeudellisten ympäristövastuiden asemasta konkurssitilanteissa

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentit aiheesta Johdanto (1 luku):

Selvitystehtävän lähtökohdat ja rajausta on esitetty selkeästi.

2. Kommentit aiheesta Keskeiset käsitteet (2 luku):

Keskeiset käsitteet on kuvattu asianmukaisesti, vaikka käsitteet täsmentynevät vielä myöhemmin lainsäädäntöprosessissa.

3. Kommentit aiheesta Nykytilanne Suomessa (3 luku):

Selvityksessä on perustellusti esitetty tarve oikeustilanteen selkiyttämiseksi lainsäädäntöteitse ja haasteet liittyen jo ehdotettuun konkurssilain 16 a lukuun. Oikeustieteessä esitetyt ja lainsäätäjän kannanotot puoltavat tätä näkemystä.

4. Kommentit aiheesta Oikeustila vertailumaissa (4 luku) ja Maakatsaukset (liitteet):

Oikeusvertailun tulokset antavat hyödyllistä tietoa Suomen lainsäädäntövalmisteluun. Selvityksen vertailumaissa julkisoikeudellinen ympäristövastuu on järjestetty usein eri tavoin, mikä mahdollistaa Suomessa useiden lainsäädäntöratkaisujen soveltuvuuden punnintaa ja harkitsemista.

5. Kommentit aiheesta Vaihtoehtoiset sääntelymallit ja niiden arviointi (5 luku):

Selvitys tarjoaa erilaisia vaihtoehtoja suomalaisen lainvalmistelutyöhön.

5.1 Raportissa on tunnistettu relevantit vaihtoehtoiset sääntelymallit ja malleja on arvioitu asianmukaisin kriteerein.

Jokseenkin samaa mieltä

Perustele kantasi (5.1):

Selvityksessäkin esitettyä on kysymys yleisen tason sääntelymalleista. Malleista voidaan tunnistaa toisiinsa läheisesti kytkeytyviä sisältöjä, joista voidaan kuitenkin tehdä tarkempi arviointi vasta lainsäädäntöprosessissa.

5.2 Pidän kannatettavana sitä, että julkisoikeudellisesta ympäristövastuusta konkurssitilanteissa säädettäisiin lailla (valitse yksi):

Täysin samaa mieltä

Perustele kantasi (5.2):

Nykyinen oikeustila Suomessa ei ole selvityksen perusteella tyydyttävä (3 luku). Vastuun kohdistuminen ja taso on perusteltua olla selkeästi säädettyinä.

5.3 Jos julkisoikeudellisesta ympäristövastuusta konkurssitilanteissa säädettäisiin lailla, sääntelyratkaisun pohjaksi tulisi valita (valitse yksi):

Konkurssipesän laaja toimimisvelvollisuus

Perustele kantasi (5.3):

Ratkaisu ohjaisi parhaiten taloudellisen toiminnan kestävyyyteen sekä turvaisi ympäristön suojan toteutumisen konkurssin aikana. Toisin kuin muut vaihtoehtoiset sääntelymallit konkurssipesän laaja toimimisvelvollisuus mahdollistaisi vaikuttavimmin lain tarkoituksen toteutumisen.

5.4 Jos sääntelyratkaisun pohjaksi valittaisiin konkurssipesän rajoitettu toimimisvelvollisuus, miten/millä perusteilla konkurssipesän toimimisvelvollisuus ja sen rajoitukset tulisi määritellä?

Mikäli sääntelyä valmisteltaisiin rajoitetun toimimisvelvollisuuden pohjalta, konkurssipesän toimimisvelvollisuus olisi mahdollista määritellä esimerkiksi harjoitetun toiminnan luonteen ja toiminnasta mahdollisesti aiheutuvan ympäristövahingon laadun ja laajuuden perusteella.

5.5 Jos julkisoikeudellisesta ympäristövastuusta konkurssitilanteissa säädettäisiin lailla, omaisuudesta luopuminen voisi olla osa toimivaa sääntelyratkaisua (valitse yksi):

Jokseenkin eri mieltä

Perustele kantasi (5.5):

Omaisuudesta luopuminen olisi lainsäädännöllisesti haastava toteuttaa ja vaatisi lisää selvitystyötä esimerkiksi siitä, mikä on viimesijainen vastuutaho poistamaan mahdollisesti aiheutuneet ympäristövahingot tilanteessa, jossa toiminnan omistaja tai haltija luopuu omistuksestaan.

6. Kommentit aiheesta Tulokset ja suositukset (6 luku):

-

6.1 Kommentit jatkoselvitysehdotuksesta Tiedon seuranta ja koonti:

Kannatettava ehdotus.

6.2 Kommentit jatkoselvitysehdotuksesta Julkisselvitysmenettelyn kehittäminen:

Kannatettava ehdotus, vaikkakin varattomia konkurssipesiä varten tarvitaan muita rahoitusratkaisuja.

6.3 Kommentit jatkoselvitysehdotuksesta Pesänhoitajan aseman kehittäminen:

Kannatettava ehdotus.

6.4 Kommentit jatkoselvitysehdotuksesta Legaalipanttioikeuksien kehittäminen ja yrityskiinnitysten hyödyntäminen:

Kannatettava ehdotus, vaikkakaan ei yksin ole riittävä esimerkiksi kiireellisiä toimenpiteitä vaativissa tilanteissa.

7. Yleiset ja/tai muut kuin yllä oleviin kohtiin sopivat kommentit raportista:

Selvityksen kannalta keskeisiä kysymyksiä käsitellään useassa kohtaa; toisaalta tässä selvityksessä olennaisten kysymysten toistaminen on perusteltua.

Aalto Teija

Itä-Suomen hovioikeus - Lausunnon ovat valmistelleet hovioikeudenneuvos

Mikko Ollikainen ja hovioikeuden esittelijä Sini Järvi.